

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére von-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 263 szám.

Csütörtök, november 17.

Itéljen a nemzet!

Nagybecskerek, november 17.

(Dsk.) A per megérett a döntésre . . .

A vád fölhalmozta, tulon-tul is kime-
ritette minden bizonyítékát, minden érvét.
Jajgatott, keserűen bömbölt. Fölállította
kelepcéit, fogas keresztkérdésekkel zaklatta
beismerésre a vádlottakat. Kihasználta mind-
azokat az eszközöket, (még a meg nem
engedhetőket is mértéken fölül), melyekkel
a csávába szorított „bünös“ fölött a ma-
raszaló verdiktet kiakarta srófolni.

A védelem passive viselkedett. Nem
hencegett szavakkal és órációkkal. Ilyenekre
nem is volt se ideje, se kedve, mert mind-
kettőt a munka kötelessége nyűgözte le.

Tettekkel, tényekkel felelt. Nem han-
curozott, hanem odadobta a vád ellenében
a legsúlyosabb érvet: megvalósulását mind-
annak, minek elmulasztásával, elárulásával
vádoltatott.

Súlyos pörölycsapásokkal zuzta össze
az összes vádakat: a hazaárulás, a nem-
zetietlenség, a megalázkodás rágalmait.

Ott van a hadsereg magyarsága. Szer-
vezetében a jövőre egészen magyarrá
alapozva a tisztképzéssel s mostani álla-
potában kényszerítve arra, hogy magyar-
nak tartsa már magát minden érint-
kezésében.

Ott van a honvédségi tüzérség. A mi
katonáink; a szorosabb értelemben vett
magyar hadsereg dörgő ágyui elnémitják
a bábeli hangzavart, mi most azon az
oldalán ütötte föl fejét, hol évtizedek óta
ez mint legszentebb, legelodázhatlanabb
nemzeti vívmány szerepelt.

Ott a kétléves katonai szolgálat. Há-
rom esztendei keserves katonai kenyéren
át nem sűrődik többé a vérnek adója.
Régi vágya mindenkinek, alapköve az
ellenzéki politikának.

Ez a védelem!

Hova zsugorodik ezzel szemben a vád!?

Neveléséges öntetszelgessé; egy olyan
prókátor sajnálatos szerepévé, a kit hiva-
talból rendelnek ki a bünös védelmére.

Igen, igen, — — a pör megfordult.

A védelem fölülkerekedett, — első-
pörvén a vádak összes ténybeli alapját,
rásütvén azokra a rosszindulat és rágalom
bélyegét. A vádlókból — mint az igen
gyakran megtörténik — vádlottak lettek.

A kétségbevonhatatlan tények alapján,
hamis vád címén.

Most ebben a helyzetben épen ideje
volna fölöttük a nemzetnek itélkeznie.

Az ítélet jönni fog, mert jönnie kell.

Eredményéhez kétség se fér.

Kenderkikészítő telep Nagybecskereken.

Nagybecskerek, november 17.

Marton Andor, a vármegyei gazdasági egye-
sület titkára tegnapi cikkében hirt adott arról a
mozgalomról, mely azt célozza, hogy Nagybec-
kereken kenderkikészítő telep létesíttessék. A telep,
a mely ugy iparilag, mint gazdaságilag nagy fon-
tossággal bír városunkra, megérdemli a legszele-
sebb körü érdeklődést és támogatást, ami hihetőleg
nem is fog elmaradni. A telep létesítése érdeké-
ben november 23-án tartandó értekezletre a
polgármester meghívókat bocsátott ki, a mely így
hangzik:

Meghívó.

Városunk fejlesztése és a mezőgazdaság
nagyobb jövődélméztetése céljából a megyei gaz-
dasági egyesület Nagybecskerek városában szö-
vekezeti vagy részvénytársasági alapon egy
kenderkikészítő telepet a létesítését vette terve-
zetbe. Ezen ipartelepnek megteremtéséhez a
földmivélségi kormánytól oly nagy arányú
anyagi támogatás van kiltatásba helyezve, hogy
valóban városunk érdeke elleni nagy hibának
kellene tekintenünk, ha a kedvező alkalmat meg
nem ragadnánk s elmulasztanánk minden tőlünk
telhetőt megtenni, hogy a szóbanforgó ipartelep
városunkban létrejöjjön. Nagy érdeke fűződik
ennek megteremtéséhez városunknak s városunk
minden polgárának! A kitűzött cél érdekében
tehát közös munkára kell tömörölnünk s bizva

bizom abban, hogy polgártársaimnak közös aka-
rata nemcsak akarni fogja a kitűzött célt, de
azt meg is valósítja. Felkérem ennél fogva
t. e., hogy sziveskedjék ez évi november hó
23-án d. u. 3 órakor a városháza nagytermében
tartandó értekezleten megjelenni, mely értekezlet
lesz hivatalos ipartelep létesítésének alapját
megvetni. Ezen értekezleten megfognak jelenni
a megyei gazdasági egyesület képviselői, továbbá
az országos magyar gazdasági egyesület képvise-
letében Jeszenszky Pal és Zorád István titkárok,
akik előadás keretében ismertetni fogják a ter-
vezetet, melylyel a szóban forgó ipartelep meg-
valósítható.

Kérem tehát ismételtén t. e., hogy novem-
ber hó 23-án d. u. 3 órakor a városháza nagy-
termében biztosan megjelenni sziveskedjék.

Nagybecskerek, 1904. évi november hó

16-án.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap
reggeltől 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken
dél 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól
1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére
minden nap déliben gőzfürdő. A kádifürdő egész
nap nyitva marad.

— Előléptetések a csanádi káptalanban.

Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a
király a vallás- és közoktatásügyi magyar minisz-
ter előterjesztésére, a csanádi székes-káptalanban
Hemmen Ferenc éneklő kanonoknak az olvasó,
dr. Kun László örkanonoknak az éneklő, dr.
Szentkláray Jenő székesegyházi főesperesnek
és idősb mesterkanonoknak az örkanonok-ságra,
dr. Váradyp Lipót Árpád ifjabb mesterkanonok-
nak a székesegyházi főesperességre és idősb
mesterkanonok-ságra, dr. Engels János idősb
alapítványi kanonoknak az ifjabb mesterkanonok-
ságra és Wittenberger Antal ifjabb alapít-
ványi kanonoknak az idősb alapítványi kanonok-
ságra való fokozatos előléptetését jóváhagyva, az
ekként megüresedő ifjabb alapítványi kanonok-
ságot Blaskovics Ferenc címzetes apátnak
adományozta.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nero főhadnagy virágnyelve.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Nero főhadnagy csak azért nem csinált
paprikást a kadétból, mert nem akarta szétugratni
a tarokk kompániát, ahol pedig a kadét, mint
negyedik, feltétlenül szükséges volt. Ámbár a
kadét igen gyakran szerepelt, mint „ötödik“ olyan
helyeken, ahol nélküle is igen szépen megéltek
volna.

A főhadnagy például nagyon rossz néven
vette, hogy szakadatlanul ott lábatlankodik
Baloghéknál és förtelmes módon csejja a szelet a
„kicsikénél“. Eleinte a fogságok különféle ne-
meinek elmés alkalmazásával próbált a bajon
segíteni, de ez többet ártott, mint használt. A
kadét észrevette, hogy féltékenyek reá s még
szemtelenebb, Bologh Sáríka pedig még szerel-
mesebb lett. (Rossz nyelvek ugyan azt beszéltek,
hogy nem a kadétba, hanem a kilenc águ
koronájába.)

Nero főhadnagy tehát más módot akart ki-
találni, de nem sikerült neki sehogy sem valamire

való gondolat birtokába jutni. Most is ott állott
könyvszekrénye előtt és bámult öntudatlan a
„Lexicon“-ra. Eppen tizenharmadszor kezdte ol-
vasni: „Békalencse — Burgonyavész“, mikor a
szeme megakadt egy kicsi piros könyvön, arany-
betűkkel volt reányomva: „Virágnyelv.“

A főhadnagy elérzékenyedett. Ime egy régi
emlék. Kadét korában kapta egy trafikos kis-
asszonytól s azóta örzi hven. Jubileumi emlék.
(A trafikos hölgy volt századik szerelme) Kezébe
vette a könyvet s abban a pillanatban egy ötlete
támadt. Nem szölt egy szót sem, csak székbe
vetette magát és kacagott hatalmasan, falren-
getően. Csak akkor szünt meg nevetni, midőn
felnyílt az ajtó s belépett rajta Himody László
gróf, tiszthelyettes. Szigoruan nézett az ér-
kezőre.

— Kadét, — kezdte az üdvözlés után —
mit csináltál már megint? (Tizenöt nap biztos!
becsülte meg Himody gróf Nero tekintetét.) Te
kompromittálod az egész hadsereget! Mi lesz a
Balogh Sárival?

— A Sárival, a Sárival? — Egy ideig meg-
rökönyödve nézett maga elé, azután harmadszor
is megkérdezte:

— A Sáríkával?

— Igen a Sáríkával! — Keményen nézett
a kadétra.

— Isenem! (Micsoda óriási számárság volt
ide bejönni.) Azt hiszem ma estély lesz náluk!

— Eh! Mit nekem estély! Számoltál-e te a
következmenyekkel?! (Szegény kadétról kövér
csöppekben hullott a veríték.) Vagy azt hiszed, az
csak úgy megy, hirbe hozni egy leányt, aztán fa-
képnél hagyni? Naponként küldözgetni a csokro-
kat lángvörös szegfűkből! Ismered te a virá-
gnyelvet?!

— Én csak görög nyelvet tanultam —
rebegette a kadét — azt is csak pótlót!

— Azután naponként korzózni, a szolgálatot
elhanyagolni, a leány haját még a templomban
is simogatni! — Himody László olyan mozdulatot
tett, mint a kezdő uszó, mikor nagyot nyel a
zavaros vízből s azután kapaszkodni akar a
levegőbe.

— Egyszer megyek templomba, akkor is így
járok! Előttem ült Balogh Sáríka s kicsuszott
egyik hajtűje. Én nem tehetek róla, de szeretem
a rendet; megigazítottam a hajtűt, ennyi az egész!

— A nép azt mondja, simogattad!

— Hazudik a nép! — A főhadnagy vállat
vont.

ALLANDÓ

nagy választék női felöltők, raglan,
havelok, kabátok és gallérokban

a legújabb divat szerint.

Saját műhelyben készült

férfi és gyermek öltönyök és felölt-
ők, rövid bundás kabátok, városi
és utazó bundák, szörme gallérok.

stolák, boa, muff és minden szücs-
munkák.

Telefon 141.

Telefon 141.

Kovács Gedeon Nagybecskerek.

— Szabó- és szücsműhely a házban. —

— **A pénzügyi bizottság ülése.** Nagybecskerek város pénzügyi bizottsága ma délután fél 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. A bizottságnak a mai ülésen hozott fontosabb javaslatait lapunk holnapi számában közöljük.

— **Erzsébet királyné emléke.** Megboldogult Erzsébet királynének nevenapját, mint minden esztendőben, úgy az idén is megünnepelik az iskolákban. Így az Eötvös-utcai állami elemi népiskolában. Így az Eötvös-utcai állami elemi népiskolában 1904. évi november hó 19-én tartandó „Erzsébet-ünnepély” sorrendje a következő: Isteni tisztelet fél 9 órakor a róm. kath. templomban. Az iskolában: 1. „Hymnus”. Éneklés a tanulójusság. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Bányai Jakab igazgató. 3. „Erzsébet” Farkas Imrétől. Szavalja Jokity V. III. o. t. 4. „Erzsébet királyné” Minkó Bélától. Szavalja Sonnenfeld J. IV. o. t. 5. Ünnepi beszéd. Tartja Bakelovich Dóra tanítónő. 6. „Gödöllői zöld erdőben” Lampérth Gézától. Szavalja Fischer J. IV. o. t. 7. „Volt egyszer egy királyné” Szabolcska Mihálytól. Szavalja Sonnenfeld J. III. o. t. 8. „Lehullott a legszebb virág”. Szövege Mórától, zenéje Osztie Bélától. Éneklés a tanulójusság.

— **Az izr. istentisztelet.** A nagybecskereki izr. templomban a péntek esti isteni tisztelet 4¹/₂ órakor kezdődik.

— **A Tökölly-alap új gondnoka.** Ő felsége a király a magyar kincstárnokok előterjesztésére bajnai Zákó Milánt, Pancsova város főispánját, a Tökölly-alap gondnokságának tagjává nevezte ki. Zákó főispán, mind Pancsováról jelentik, még a tegnapi nap folyamán Karlóvára utazott, ahol a Tökölly-alap gondnoksága ma tartja ülését Brankovics György gör. kel. szerb patriarchya elnöklése mellett.

— **A Muzslya elszakadásához.** A kik beszélgetni is szoktak — az emberek többsége nem beszélget, hanem alsózik — azok tegnap egyébről sem diskuráltak, mint a Muzslya elszakadásáról. Magától értetődik, hogy itt sem voltak az emberek egy nézetben. A szocialisták, kik nálunk azonban nem kék zubbonyban, hanem uri kabátban járnak, roppantul helyeselték a belügyminiszter leiratát, sőt hajlandók volnának cserébe a házszabályrevíziót is megszavazni, ha — szavazatuk volna. A háztulajdonosok persze egészen más álláspontot foglalnak el. Ők nemcsak attól rettegnak, hogy az anélkül is magas pótdó még magasabbra szökik, de főleg attól tartanak, hogy ezentúl a saját lakásuk után is házbéradót kell majd fizetniük, mivelhogy a törvény úgy rendel, hogy olyan városban, melyben a lakosság többsége bérben lakik, házbéradó fizetendő. Mindezekről a dolgokról az e hónap 28-ikán tartandó közgyűlésen fognak a városatyák elmélkedni. Anyi bizonyos, hogy a Muzslya elszakadása, illetve a kincstári földek elcsatolása veszteséget jelent a városra, de az is bizonyos, hogy ezért a veszteségért a kormány igen könnyen kárpótolhatja a várost más uton. Hogy ez a remény meg fog valósulni, abban

— Megengedem, de neked azt a lányt mégis el kell vened!

— Mit?! Nekem?! — Aztán diadalmasan kiáltotta:

— Én házasságképtelen vagyok!

— Négy hónap alatt hadnagy leszel!

— De hisz a papám agyonlőne!

— Az már a te bajod! Vagy elveszed azt a leányt, vagy nem mégy a tájára se többet!

— Igen, de hogy maradjak el egyszerre minden ok nélkül? Folyton küldöznek utánam!

— Tudod mit! Ámbár nem érdemled meg, segítsek rajtad. Állíts össze a virágnyelvből egy elutasító mondatot csokorba s elküldd neki!

— Igen, de ha ő is csak görög-pótlót tanult?

— Mellékeled a csokorhoz a virágnyelvet!

Himody Laci örömeiben háromszor körül-

nyargalta a szobát, aminek megtörténte után

Nero főhadnaggyal megcsinálta a következő

csokrot: Nem szeretlek, nem szerettelek, nem

foglak szeretni, ne gondolj reám! — Büszke is

volt a tudományára, csak a „pertu” megszólítás

nem tetszett neki.

A csokrot azonnal megrendelte és expedálta

együtt a virágnyelvvel. Aznap már nem kapott

meghívót Baloghék estélyére.

Egy hét múlva a kadét összejött Sáríkával

és a főhadnaggyal.

A leány elfordult tőle, a főhadnagy leeresz-

kedőleg viszonzta tisztelgését. Alig haladtak

egymástól három lépést, egyszerre nézett vissza

a kadét is, Sáríka is. Ez azt hitte, hogy a kadét

reá nézett, pedig az szánakozva mormogta ma-

gában:

— Szegény főhadnagy ur!

Ifj. Papik Miksa.

annyival is inkább bizhatunk, mert sem Tisza István grófról, sem Tallián Béla földmivélsügyi miniszterrel nem szabad feltételeznünk, hogy egy ügyis lassan fejlődő várost megakarnának károsítani. Bizonyára meg fogják találni a módját annak, hogyan lehet a várost a kincstári földek elcsatolásáért rekompenzálni.

— **A hmezővásárhely—nagysztmiklósi vasút.** A hmezővásárhely—nagysztmiklósi vonalnak érdekeltége a napokban tartott értekezletet Makón. Az érdekeltég az elhunyt Vászahelyi László elnök helyére egyhangulag Návay Lajos dr. alispánt, elnökhelyettesé Hervay István megyei főjegyzőt, pénztárnokká Tarnay Ivor megyei aljegyzőt, a vasút műszaki előadójává Kardos Sámuel mérnököt választotta meg. Kardos Sámuel mérnök által az új vasút irányára térképen is bemutatott előterjesztés ellen csak Nagyik, Sajtény és Szemlak képviselői emeltek szót, amennyiben ezek Szemlaktól kezdve Pécskaiig is kívánják az összeköttetést. Miután azonban tudva van az, hogy Pécska egy filierrel sem szándékozik az építési tőkéhez járulni, pedig körülbelül 145.000 forintról van szó, melyet az érdekeltég nem fedezhet csak azért, hogy a forgalmat Nagylaktól Aradnak átterelje, az értekezlet az eredeti tervet fogadta el. Végül az érdekeltég Hervay István indítványára kimondta, hogy építési engedélyt „dr. Návay Lajos és tsai” címen kéri meg s kiküldött egy szűkebb körű végrehajtó bizottságot, mely üléseit Battonyán fogja a jövőben megtartani.

— **Kanyaró járvány Pancsován.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani iskolásgyermekek között ismét járványserűen lépett fel a kanyaró betegség. A járvány különösen a belvárosban kezd veszedelmes mérvet ölteni, úgy hogy a polgármester az ottani napskola legelső osztályának bezárását rendelte el 14 napi időtartamra.

— **Vonatösszeütközés Karlovánál.** Tegnap délután Karlovánál vonatösszeütközés történt. A Nagybecskereki d. u. 1 óra 18 perckor induló motorkocsi ugyanis Beodráról Karlovára menet, beleszaladt a Nagyikindáról jövő 4502. számú vonatba. Mind a két mozdony összezúzódt, több kocsi megrongálódott és az utasok közül hárman könnyebben megsebesültek, köztük a nagybecskereki pénzügyi biztos is. A vasúti pályatest szintén erősen megrongálódott, súlyosabb szerencsétlenség azonban szerencsére nem történt. A pályatestet az éjszaka folyamán helyreállították s ma a forgalmat már akadály nélkül bonyolították le. A baleset ügyében a vizsgálat folyik.

— **Zajlik a Tisza.** Korán őszzel, november közepén megindult a Tisza zajlása. Hideg, nehéz telet jelent ez. Tegnap reggel már jégdarabokat hozott magával a Tisza vize a távol hegyek közül. A Tisza zajlása természetesen megszüntette a hajóforgalmat is.

— **A toráki izgatók a szegedi államfogházban.** Ismeretes a toráki zendülés, amely néhány lelkiismeretlen izgató munkájára tört ki, de a melyet a csendőrség elnyomott. A község román lakossága körében már régebben agítáltak különböző izgatók, akik a zendülés alkalmából azután a bíróság elé kerültek. Az izgatókat Ifj. Deschán János, Csikala Jován, Căpa Pál, Szekcsán Gruja, Kresu Pál és Pankoricán Pál földmivéseket a nagybecskereki törvényszék részben három, részben két havi államfogházra ítélte. Az ítélet most jogerős lett s az izgatók december 20-án vonulnak be a szegedi államfogházba.

— **Nemes tenyészbarmfiak eladása.** Pókay Dező állattenyésztési felügyelő ur arról értesített, hogy november hó 26-án Nagybecskerekre fog jönni, hogy a tenyésztőktől nemes barmfiakat vásároljon. Felkérem ennelfogva azon tenyésztőket, kik eladó nemes barmfival rendelkeznek, hogy ezeket nálam bejelenteni s nevezett napra azokat Nagybecskerekre beküldeni sziveskedjenek. A barmfiak megtekintése és megvásárlása a barmfi értékesítő szövetkezet helyiségében fog történni. Nagybecskerek, 1904. november hó 17-én.

Marton Andor
gazd. egyesületi titkár.

— **Elfogott fosztogató banda.** Jó fogást csinált ma délelőtt a nagybecskereki rendőrség. Lapunk tegnapi számában ugyanis hírt adtunk arról a fosztogató banda garázdálkodásáról, mely vásárok alkalmával pénzestarcák elejtésével szokta törbe csalni a hiszékeny embereket s amely legutóbb Segesváron egy parasztembernek majdnem az életét oltotta ki. A banda tagjai közül a segesvári rendőrségnek, mint ezt megirtuk, a többek között Zunderstein Sándor nagybecskereki illetőségű csavargót is sikerült kézrekeríteni, néhánynak azonban időközben mégis sikerült megugrani Segesvárról. Az ottani rendőrség most tudva azt, hogy Nagybecskereken országos vásár van, bizonyosra vette, hogy a banda meg-

ugrott tagjai közül néhányan valószínűleg szintén itt tartózkodnak s ezért Zundersteint rendőri fedezet mellett visszaküldte Nagybecskerekre, hogy a mennyiben az itteni vásáron találkozik olyanokkal, a kik szintén a tolvaj-szövetkezetbe tartoztak, mutassa meg azokat a rendőröknek, hogy azokat elfogják. Zunderstein ma néhány polgári ruhába öltözött rendőrrel künn járt a vásáron, a hol tényleg találkozott két „kollegájával”, névszerint Martinovics Milán és Pivarov Lyuba nagysztmiklósi csavargóval, a kikkel együtt követték el Segesváron a fosztogatást. A két csavargót a rendőrség persze nyomban letartóztatta s kellő rendőri fedezet mellett Segesvárra kísérte, ahol el fogják nyerni mellő büntetésüket.

— **Nagy tüzvész Lippán.** Tegnapelőtt éjszaka, kevéssel két óra után nagy tüzriadalom verte fel álmából Lippa község lakosságát. A felső Marosparton levő Ehrenwald fele fatelepen támadt a tűz. Rövid idő alatt az egész fatelepet hatalmasba kerítette a dühöngő elem s az irodáépület is égni kezdett. Az erős szélvihar utat nyitott a tűz terjedésének és mivel a szél a község felé vitte az égő zsaratnokokat, attól lehetett tartani, hogy Lippa egyrésze áldoztatva lesz a tüzvésznek. A veszedelem megállítására végezt a nézők nagy része segédkezett a lippi tüzoltóknak, akik Jugl József főparancsnok vezetése alatt dolgoztak a lángok megfékezésén. Négy órai erős munka után, reggel hét óra tájban nagynehezen sikerült eloltani a tüzet. A tűz teljesen elhamvasztotta a fatelepet, a melléte levő irodáépület födigegett s bennveszték az összes üzleti könyvek is. Ehrenwald Vilmosnak, a fatelepet tulajdonosának körül belül hatvan ezer koronára rugó kárt okozott a tüzvész, de az elégett tárgyak értéke nagyrészt megértél, mert a raktár és az épület a Fonciera társaságnál biztosítva voltak. Szávits György községi jegyző mindjárt a tűz lokalizálása után megindította a vizsgálatot, hogy kiderítse a tüzvész okát. Biztos nyomra eddig még nem akadtak, de általában azt hiszik, hogy a veszedelem vigyázatlanság folytán keletkezett. A gyújtogatás gyanúját kizártnak tartják, mert az elhamvaszt fatelepet egyike volt a délvég legjobb hírnevű raktárainak s a károsult cég tovább folytatja üzletét. A további vizsgálatban a lippi csendőrség segédkezik a községi előjáróságnak.

— **Halálos tánc.** Szabó Pál saághi bérsgazda elment egyik barátjának lakodalmára Paráczra, ahol a feleségével való tánc közben hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Az orvosok szívzélhűdést konstataáltak a halál okául. A holttestet Saághra szállították, hol eltemették.

— **Országos vásár Nagybecskereken.** Ma kezdődött meg Nagybecskereken a november havi országos vásár, a melyre tekintve azt, hogy utolsó az évben, a környékbeli falvak lakosai közül számosan jöttek el, hogy teli szükségleteiket itt szerezzék be. A vásár, tekintettel a hideg időjárásra, elég forgalmasnak mondható s a kereslet is meglehetősen nagy, különösen a gazdasági eszközökben, az állatfelhajtás azonban a legutóbbi országos vásár eredményéhez képest csekély, a mennyiben délig összesen mintegy 970 darab szarvasmarhát, 900 sertést és 450 darab juhot hajtottak fel. Az első minőségű ökrök párja 500—600 korona, a másodminőségűeké ellentén 400—450 korona. A kocák párja 140—160, a süldők párja pedig 60—80 korona. A tehének darabja 150 és 300 korona között váltakozik, míg a juhok párja 40—45 koronáért kelnek el. A hizott sertés kilója 82—84 fillér. A vásáron ezen kívül még nagy mennyiségű káposzta is van, a mely szintén jó áron kel el. A szarvasmarha vásárt holnap folytatják. Szombaton és vasárnapon lóvásár lesz. Ugyancsak szombaton délben kezdődik a kirakó-vásár is, a mely azonban úgy látszik nem valami fényesnek ígérkezik.

— **Szerencsétlenség egy lakodalmon.** Stojta Mojszéné szül. Trutz Róza 23 éves csernai parasztnő, tegnap egy rokonának lakodalmára Sipetre utazott, hol az esküvő után a szokásos lakodalmi tort ülték a menyasszony szüleinek lakásán. Mikor már tetőpontjára hágott a jókedv, az egyik legény elkezdett lövő dözni s az egyik golyó a szerencsétlen asszony hátába furódott. A súlyosan sebesültet az ottani közkórházba szállították, hol most élet s halál közt vívódik.

Irodalom.

* **Jókai-gyászdal** címen Zempléni Árpád, a jeles poéta, sirató verset írt Jókai halála alkalmából, a melyet felesége Z. Révész Anikó zongoraművész nő megzenésített. A szép gyászinduló most második kiadásban fog megjelenni s erre a szerzőpár megrendelést hirdét. A megrendelések Zempléni Árpádhoz intézendők (Budapest, IV. Bástya-utca 11. sz.) Ára 1 korona.

* A magyar irodalmi társaság a híres középkori zsidó bölcsele Maimonides halálának 700 esztendő évfordulója alkalmából Budapesten december 20-ikán felolvasó ülést tart, a melyen dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi Maimonides kitűnő magyar fordítója és magyarázója tart róla előadást.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 17-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 17.

A képviselőház ma délelőtti ülése még fokozottabb izgalmak keretében folyt. Ugy az ülésterem, mint a karzatok ma is tömve voltak s mindenki várakozásteljes izgalommal tekintett a történések elé.

Az ülés megnyitása után először Holló Lajos szól a házszabályokhoz, majd Hock János beszélt, bejelentve, hogy a Bánffy-párt is szolidaris abban, hogy az új házszabályokat nem ismeri el.

Kossuth Ferenc szintén a házszabályokhoz szólva kérde Tiszát, nem látja-e már, hogy célját nem érheti el. Kijelenti pártja nevében, hogy szintén nem veti magát alá az új házszabályoknak.

Tisza István gróf miniszterelnök a felszólalásokra felelve, mindenekelőtt konstatálja, hogy itt máris a technikai obstrukció folyik. (Zajos ellentmondások balról.) A házszabályrevíziót óhajtott békésen megcsinálni, de hát hajóörést szenvedett. Ez azonban őt nem gátolja s a házszabályrevíziót megcsinálja. Ugy fogja megcsinálni, hogy egy esetleg idegen érdekét szolgáló csoport meg ne akadályozhassa a törvényhozás működését. Formahibákról ne beszéljenek, mert a tavalyi obstrukció miatt a legsarkalatosabb törvényeket meg kellett sérteni. Azért kell a házszabályokat úgy megalkotni, hogy soha többé sarkalatos törvények meg ne sértsenek. (Percekig tartó taps jobbról.) Ne higgyék, hogy csak egyhangúlag lehet házszabályokat hozni. Más nemzetek is hoztak így házszabályokat s az ellenzékben volt annyi alkotmányos érzék, hogy meghajolt azok előtt, aki pedig nem hajolt meg, azt a többség összetörte. (Taps jobbról, nagy lármá balról.) Bizik az isteni gondviselésben... (Folyton fokozódó lármá a baloldalon. A zaj elnyomja a miniszterelnök hangját.)

Tisza István gróf: (harsányan.) Csak zajongjanak, nekünk érlelik a gyümölcsöt ily jelenetekkel. Bár itt volna a karzatokon az egész nemzet, hogy láthatná. (Viharos taps jobbról.)

Rátkay László: A magyar nyelvet ki gyalázta meg? Ne színészkedjék!

Tisza István gróf miniszterelnök folytatónak kijelenti, hogy a rothadás jelenségeit látja s ezt megakadályozandó ő és a többség minden porcikájukkal küzdenek.

A miniszterelnök szavait a jobboldal percekig tartó viharos tapssal kíséri. A jobboldalon mindenki feláll és úgy tüntet a miniszterelnök mellett, akinek beszédét szünet követie.

Szünet alatt a miniszterelnök a folyosóra vonult ki, ahol a szabalelvüpart folytatta az ovációt a miniszterelnök mellett. Erre a függetlenségi pártiak a néppártiakkal együtt a Kossuth-nótát éneklék.

Az ülés végén Tisza István gróf miniszterelnök indítványt terjesztett be, hogy a Ház tartson párhuzamos üléseket.

Az indítvány ellen Apponyi, Polónyi és mások beszéltek.

Az indítvány felett holnap szavaznak. Ugyancsak holnap már délutáni ülés is lesz.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harctérről.

Budapest, november 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mandzsuriai harctérről érkező összes jelentések mind csak tüzéségi harcokról szólnak. Maguk a csapatok mozdulatlanul állnak s csak a tüzerek ágyui bömbölnek gyakorta. Az ágyuharcnak sincs azonban komolyabb következménye egyik félre sem, mert a megerősített állásokban levő csapatoknak a golyók nem ártanak. Egy orosz haditudósítónak Londonba küldött jelentése nevezetes annyiban, mert az orosz katonák nagy szükségéről panaszkodik s azt mondja, hogy a meleg ruha s a kellő élelmiszer hiánya igen demoralizálólag hat az orosz katonákra.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, november 17. (A „Torontál” ered. távirata.) Ma már az összes jelentések konstatálják, hogy Porth-Arthur helyzete kétségbeejtő s hogy a vár november végénél tovább nem tarthatja magát. Szentpétervári hírek is lemondással szólnak Port-Arthur sorsáról s hir szerint Stössel tábornok parancsot kapott volna, hogy az emberáldozatot kimérendő, bocsátkozzék alkudozásba a vár átadását illetőleg, méltányos feltételek mellett.

Erzsébet királyné emléke.

Budapest, november 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) November 19-én délelőtt 10 órakor a budavári Mátyás-templomban Erzsébet királyné emlékezetére ünnepélyes gyászistentisztelet lesz, melyre hivatalosak a kormány tagjai és a hatóságok fejei.

Novemberi tél.

Budapest, november 17. (A Torontál eredeti távirata.) Az országos meteorologia intézethez érkezett jelentések szerint az egész országban kemény hideg uralkodik. Erdélyből és Máramarosból 20 fokos hideget is jelentenek. A Dunántul és Felsőmagyarországban erősen havazik. Több helyütt nagy hófúvás van.

A bécsi gyilkos házaspár.

Budapest, november 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Innsbruckból jelentik, tegnap este érkezett oda Párisból a bécsi rablógyilkos házaspár Klein Franciska és férje. A gyilkosokat ma tovább indították Bécsbe.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. november 17.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig	kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.25
Pestvidéki új	76	—	—	80	10.30
Bánsági új	76	—	—	80	10.35
Bácskai új	76	10.—	10.10	80	—
Rozs elsőrendű				7.55	7.65
másodrendű				7.45	7.55
Árpa takarmány				7.40	7.60
égetni való				7.30	7.40
sörfőzésre való				0.—	0.—
Zab				7.10	7.35
Tengeri bánsági				—	—
másnemű				7.65	7.85
Répce káposzta				—	—
bánsági				—	—
Köles				0.—	C.—

Határidő-üzlet.

Budapest, november 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kissé emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra) 1905.	10.31	—
Tengeri (májusra) 1905.	7.63	—
Zab (áprilisra) 1905.	—	—
Rozs (áprilisra) 1905.	7.21	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
 Szegedről: (motorkocs) 9 óra 23 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 23 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról este 7 óra 15 p.
 Hédszeről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 8 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 45 p.
 Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra 18 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Hédszer: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 28 p.

2761. kig. szám 1904.

329—33

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Nagy-Ösz községében rendszeresített évi 600 koronával járadalmazott kézbesítő-írnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerű felszerelt pályázati kérvényüket hozzam f. évi december hó 15-éig küldjék be. Nagyszentmiklóson, 1904. november hó 10-én.

Hadfy,

főszolgabíró.

10726. tkvi szám. 1904.

837—1.1

Újabb árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Lázár Zsigmond és Szucsú szül. Szebesán Mária jankahidi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 250 kor. 50 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő jankahidi 127. számú tjkvben A. I. alatt foglalt (252—253.) hrsz. 800 □-öl beltelek 278 korona, az ugyanazon levő 130. számú felülepítmeny 403 korona kikiáltási árban 1904. évi november hó 22-ik (huszonkettő) napjának d. e. 10 órájkor Jankahid közházánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérlet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 27 korona 80 fillér és 40 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Jankahid község előjáróságánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál, 1904. évi október hó 10. napján.

Rektorisz.

kir. törvénzi bíró.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaporot.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte:
„Igen, én is használtam ezt a remek szert férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység közepette eltem! De minék is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét ömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ez a férfit a szűz és becselenségből megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temegek fiatallembert a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kezelsük, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dep 58.), 71. High Holborn, London, W. C., ANGLIA. (833-6.1)

Rámpás

— literenkint 28 krajcár — kapható

Dr. Brájjer Lajosnál Zápolya-utca 1. szám.

SZŐLŐOLTVÁNYOK,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhető a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági-egylet szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt árakon!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve. 823-10.4

Kiadó lakások.

Melenczei utca 445. sz. alatt kiadó azonnal 2 utcai, két udvari zárt folyosó és mellékhelyiségekből álló lakás, villamvilágítás bevezetve, világító testekkel.

Ugyanott 1905. május 1-től, 3 utcai, 2 udvari zárt folyosó és mellékhelyiségekből álló lakás, villamvilágítás bevezetve, világító testekkel.

Bővebbet a házban a tulajdonosnőnél özv. dr. Kollarits Mihalnánál.

(830-6.1)

Elsőrendű

tűzifa.

Valódi porosz szalon kőszén pirszén (coacs) a Wildensteinsegen-Richterhof-fele bányákból.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

785-50.11

Feltűnést keltő olcsó árak!

A bekövetkezendő téli idényre alább felsorolt áruczikkeket ajánlunk:

Női cugos cipő frt 2.50	Női füzös cipő frt 2.75	Női gombos cipő frt 3.—	Női füzös cipő frt 3.75 Box Calf
Férfi cugos cipő frt 2.50	Férfi füzös cipő frt 3.—	Férfi füzös cipő frt 4.25 legjobb boxbőr	NŐI NEMEZ GOMBOS CIPŐ frt 2.— bőborítással
NŐI FÜZÖS CIPŐ erős bőrből meleg béléssel frt 3.—	NEMEZ FÉL CIPŐ sarkkal frt 1.—	FÉRFI NEMEZ félcipő sarkkal frt 1.20	FÉRFI CUGOS CIPŐ posztóból erős bőrborítás-sal kettős talppal frt 4.25
FÜZÖS CIPŐ leányok részére frt 1.80	GOMBOS CIPŐ leányok részére frt 2.—	FÜZÖS es GOMBOS CIPŐ gyermekek részére 90 kr. és feljebb	SZINES MICADO férfiak, nők és gyermekek részére 60 krtól frt 1.—

„TURUL” cipőgyár részvénytársaság

ezelőtt Mődlingi cipőárak.

Főraktár NAGYBECSKEREK.

278-145 (50:26)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekén,